1874. VI. évfolyam. 257. szám. Csütörtök, deczember 31

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ½ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz, Veczey-ház földszint a szerkesztőségbe bermentve küldendők.
Előfizethetni helyben: Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér“-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Év végén.

—b.— A végtelenül folyó idő egyes pontjai között kétségkivül legnevezetesebb az éveket egymástól elkülönző végpont: a Sylveszter-éj.

A letünő év utósó órái önkéntelenül elmélkedésre inditanak, visszahozzák emlékünkben a mult eseményeit és ezekből igyekszünk reményt alkotni a jövőre vagy enyhitő vigasztalást keresni a mult fájdalmaira.

Ilyenkor a jó házigazda összeveti jövedelmét s kiadását, az üzletember berekeszti számadásait, összegezi a „követel“ és „tartozik“ rovatokat, a statisztikus az egybeállitott számokból következtetéseket von, a történész végig fut a feljegyzett eseményeken: egyszóval mindenki igyekszik bizonyos eredményt kimutatni.

Hát a hazája sorsán aggódó honfiu hogyan mellőzhetné el a vizsgálódást!

Mjnő képet nyujt hazánk állapota a lefolyt évben?

Szomorut, nagyon szomorut...

Romlás és pusztulás mindenütt; az ország vagyoni és erkölcsi jólléte romokban hever; inség, szegénység és végsőig kimeritett hitel egyik oldalról, — bizalmatlanság, elkeseredés, demoralizáczió másfelől a végső feloszlásra látszanak vezetni.

Nem külerőszak által fenyegető veszély, hanem lassu sorvadás emészti a nemzetet, melynek jelei kiütötték magokat a társadalom minden rétegében.

Odáig jutott a nemzet, hogy azt a véletlen sors többé meg nem mentheti.

Tehát kétségbeessünk, s felhagyjunk minden mentő törekvéssel?...

Nem, azt ne tegyük, ez gyávaság és nemzet elleni bün volna!

Meg van egy mentő horgony, egy biztos kiköto, ez: a nemzet önmaga.

Tegyük félre a szenvedélyt, gondolkozzunk higgadtan, hideg számitással. Mondjunk le az önzésről, sorakozzunk, egyesitsük erőnket a közös czél: a haza megmentésére.

Terjesszük ki figyelmünket a közélet egész mezejére; igyekezzünk egy erős és elvhü politikai pártot alkotni, mely szilárd elvek szerint törekedjék befolyását érvényesiteni, vegyük pártfogásunk alá a közmivelődést eszközlő intézeteket; a kétszinü tettetés álarczát rántsuk le a képmutatóról, a valódi érdemet közbecsülés által juttassuk diadalra.

Igyekezzünk az elveszett hitel és szavahihetőség visszaállitásán ugy a közmint a magánéletben.

Összuk meg a munkát, ne legyen egyetlen polgár sem, ki valamely közvállalatban részt nem vesz.

A régi görögöknél büntetés volt szabva azon polgárra, ki szavazati jogával a közgyülésekben nem él. Ha mi is igy tennénk, nem volnának nálunk évekig elhuzódó függő kérdések, nem volnának se hideg, se meleg félpolitikusok, „nekem mindegy“ pártiak.

Igyekezzünk nyilt fellépésre birni a közönyösségben tespedőket, bátoritsuk a buskomorságban elcsüggedteket!

Minden felett pedig a „haza érdeke“ legyen folyvást szemeink előtt, ez legyen a mérték, melylyel mást és magunkat mérlegelünk; ez legyen a vezércsillag, mely a sivár pusztából Kanaán földére vezet!

Ha ily elvekkel lépünk az uj évbe, akkor bizonyosan nem kell rettegnünk a jövőt, hanem harczra készen várjuk a küzdelmet.

A jövendő küzdelemben azon büvös ige legyen jelszavunk, mely minden honfi keblében él és csodaerőt kölcsönöz; e jelszó: „éljen a haza!“

— **Az országgyülés** mindhét háza tegnap ülést tartott. Szentesitett törvények hirdettettek ki, ezek közt volt a városi főispánság megszüntetéséről s a jövő évi ujonczjutalékról szóló törvény is. Az összeférhetetlenségi tjavaslat még nem terjesztetett szentesités alá.

— **A tanulmányi alap** jogi természetének megvizsgálására kiküldött bizottság többségének jelentését már ismertetők. Megjegyezzük, hogy a kisebbség Apponyival élén különvéleményt adott be.

— **Az adóhátralékosokra** nézve egy jobboldali lap, a „Magyar P.“ következőleg ir: Hátralékosaink az 1867—1874-ig a parliamentben és megyeházában uralkodott pártnak kolomposai és satellesei. Érdemet vindikált magának a város, a választókerület s kortese, ha kormánypártit küldött föl „Budapestre“ és annak elismeréséül legalább is azt követelte, hogy az adófizetés — saját jóakaratára bizassék. Pestmegye egy jobboldali városából el kellett szólitani egy adóvégrehajtót — ki a jobboldali kortesre is kivánta kiterjeszteni az adóvégrehajtást. Itt közbelépett maga a pénzügyminiszter, hogy az igazgatóságot egy más főminiszter családtagja ellen intézett végrehajtásban megakadályozza. Másutt meg a falusi adóvégrehajtó — hálából a vacsorákért és kuglipartiekért, évekig ezer ftokra engedte fölhalmozni a falu legnagyobb földbirtokosának hátralékait.

— **Karlovszki** bünperének nyilvános tárgyalása tegnap kezdetett meg a fővárosban Karlovszki nagy mérvü váltóhamisitással vádolatik.

— **Deák Ferenczné** a Deákpárt holnap tiszteleg.

A „Magyar hirlapirók egyleté“-nek alapszabálytervezete.

— **Lukács Ödöntől.** —

(Vége.)

6. A „magyar hirlap irói egylet“ felosztatik az elintézendő kérdésnek sikeresebb megoldhatása czéljából.

1. Budapesti, 2. debreczeni, 3. kassai fiók egyletekre.

7. Az egylet tisztviselői. a. Az egyetemes egylet tisztikara egy elnök, alelnök, jegyző, pénztárnok és egy 6 tagu állandó bizottságból áll, mik a gyülés által titkos szavazattal 3 évre választatnak.

b. A fiók egyletek tisztikara ugyan ennyi tagot számlál, kivéve a választmányi tagok számát, melyre nézve a fiókegyleteknél 2 tag elegendő. A választás itt is 3 évre titkos szavazattal történik.

8. A tisztviselőkről. a. Az elnök ennek gátoltatása esetében alelnök a gyülést összehivja, a tanácskozást vezeti, a határozatokat kimondja, az egyletet képviseli, gyülésen kivüli idevágó eljárásairól időről időre az egyletnek jelentést tesz.

b. A jegyzőről. A jegyző a határozatokat felirja, a fontosabb tárgyakat hirlapok utján közzé teszi.

c. A pénztárnokról. Az egylet jövedelmeit számadás és felelősség mellett kezeli.

d. Az állandó bizottságról. Az állandó nagy bizottság évenként legalább háromszor összegyül, a hatáskörébe eső ügyekről felterjesztések, fegyelmi ügyek stb. tanácskozik, határozatokat hoz, netaláni sérelmes határozatai ellenében a nagy gyülés elé történhetik felebbezés.

e. A fiók bizottságok hasonló körben mozognak, csak hogy határozataik érvényt az állandó bizottság jóváhagyása után nyernek.

9. A gyülésekről. a. A „magyar hirlapirói egyetemes egylet“ minden évben egyszer tart gyülést felváltva Budapesten, Debreczenben és Kassán, a tavaszi hónapokban idejének kitüzése az elnökre bizatik.

b. A fiókegyletek évenként saját körükben két avagy három gyülést is tarthatnak. Ezen egyletek alapszabályaikat körülményekhez képest maguk dolgozzák ki az itt kifejtett elvek alapján; — csakhogy alapszabályokat, valamint jegyzőkönyveiket is időről időre a nagy gyülésnek beterjesztik.

10. A nagy gyülés tanácskozásának főbb tárgyai. a. A hirlap irodalom körébe vágó elméleti és gyakorlati tárgyak feletti eszmecsere.

b. A fiók egyletek jegyzőkönyveiben foglalt inditványok, fontosabb tételek feletti tanácskozás.

c. Felebbezett ügyek.

d. Fegyelmi kérdések elintézése.

Jegy. (Különben a gyülés menetére nézve ház, vagy ügyrendi szabályok dolgozandók.)

11. A fiók egyleti gyülések tanácskozási tárgyai szintén bár szükebb körben a fentebbiek.

Az ügyvédi kamarák.

— Miniszteri rendelet. —

Az 1774. évi XXXIV. törvényczikk 7-ik §-ában nyert felhatalmazás erejénél fogva, az ügyvédi kamarák számát, székhelyeit és kerületeit következőleg állapitom meg: 1. Arad: Arad, Békés-Gyula, Borosjenő és Körösbánya. 2. Balassa-Gyarmat: Balassa-Gyarmat és Ipolyság. 3. Beszterczebánya: Beszterczebánya, Selmeczbánya, Turócz-Szt.-Márton és Zsolna. 4. Brassó: Brassó, Fogaras, Kézdi-Vásárhely és Sepsi-Szt.-György. 5. Budapest: Buda, Esztergom, Kalocsa, Pest és Pestvidék. 6. **Debreczen**: Debreczen, Hajdu-Böszörmény, Karczag és Nyiregyháza. 7. Eger: Eger, Gyöngyös és Jászberény. 8. Eperjes: Alsó-Kubin, Eperjes, Liptó-Szent-Miklós és Lőcse. 9. Győr: Győr, Komárom, Magyar-Óvár és Pápa. 10. Gyulafehérvár: Abrudbánya, Deva, Gyulafehérvár, Hátszeg és Nagy-Enyed, 11. Kassa: Homonna, Kassa, S.-A.-Ujhely és Torna. 12. Kecskemét: Kecskemét és Szolnok. 13. Kolozsvár: Deés, Kolozsvár, Szamosujvár és Torda. 14. Máramaros-Sziget: Beregszász, Huszt, Mármaros-Sziget, Nagy-Szőllős és Ungvár. 15. Marosvásárhely: Besztercze, Csikszereda, Gyergyó-Szent-Miklós, Marosvásárhely, Naszód és Székely-Udvarhely. 14. Miskolcz: Miskolcz és Rima-Szombath. 17. Nagy-Várad: Belényes, Nagy-Várad, Szilágy-Somlyó és Zilah. 78. Nagy-Szeben: Medgyes, Nagy-Szeben és Segesvár. 19. Pécs: Pécs és Szegszárd. 20. Pozsony: Aranyos-Maróth, Nagy-Szombat, Nyitra, Pozsony, Szenicz és Trencsén. 21. Sopron: Sopron, Szombathely és Szt.-Gotthárd. 22. Szabadka: Baja, Szabadka, Ujvidék és Zombor. 23. Szatmár-Németi: Nagy-Bánya, Nagy-Károly és Szatmár-Németi. 24. Szeged: Hódmezővásárhely, Makó, Nagy-Kikinda és Szeged. 25. Székes-Fehérvár: Székes-Fehérvár és Veszprém. 26. Temesvár: Fehértemplom, Karánsebes, Lugos, Nagy-Becskerek, Oraviczabánya, Pancsova, Temesvár és Versecz. 27. Zala-Egerszeg: Csáktornya, Kaposvár, Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg.

Ezen rendeletem a kir. e. f. bíróságoknál és a kir. ügyészségeknél oly helyiségben függesztessék ki, hogy a gyakorló ügyvédek annak tartalmáról ez uton is tudomást szerezhessenek.

Budapest, 1874. deczember 28-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

Visszapillantás 1874-re.

(Sz. K.) Átalában véve, a mult évre elmondhatjuk Petőfivel, hogy nem számitlak oda, hol boldog éveim feljegyezve vannak.

De azért **helyi szempontból** nem panaszkodhatunk, mert hiszen megtettük lehtőleg kötelességünket.

A tanügy terén nevezetes mozgalmak történtek városunkban. A ref. főiskolai tanárkar megpendité a prot. egyetem eszméjét, s már kivivtunk annyit, hogy a haza nagyobb részében ennek felállitását Debreczenben akarják eszközölni. Ezzel kapcsolatban a ref. egyházkerület helyeslését nyilvánitá a bölcsészeti tanfolyamnak tanárképezdével létesitése iránt. Főiskolánkban a tanszabadság korának első éve sikerdusnak bizonyult. A kollégiumi ifjusági élet élénk volt. Az önképző-társulat, énekkar, tüzoltóegylet, olvasóegylet stb. körében buzgalommal működtek a tagok. A népnevelés terén haladás mutatkozik. A reformátusok iskoláikat s tanitóikat szaporiták; az izr. zugiskoláktól a várost a hatóság megszabadita. A főreáliskola állandó igazgatót nyert Gelencei Pál személyében, s nyilvánossági joggal láttatott el. A ref. főiskolában két uj tanár, Nagy Pál és Géresi Kálmán az idén foglalták el helyeiket. A kereskedelmi iskola jövője biztositatott. A kath. iskolák növendékeinek száma emelkedett. A ref. főiskolai könyvtár rendezés is szépen haladt előre.

Szoros összefüggésben állanak a közmivelődés ügyével a felolvasások s átalában a nyilvános előadások, melyek buzgó tanférfiaink által tartattak.

Lehetetlen itt fel nem emlitenünk Tóth Antal nagyszerü hagyományát, melyből a főiskolában jogi tanszék állittatik.

A gazdasági tanintézet válságos helyzetbe jutott az idén, de fenállása a személyesen itt volt miniszter eszélyessége s a város áldozatkészsége folytán biztositottnak látszik. A mult nyáron a környékbeli néptanitók is élvezték a gazdasági póttanfolyam jótéteményét.

Az egyházi élet terén nevezetes mozgalom Huzly Károly prépost félszázados jubileuma. A ref. kis templom orgonája szintén munkába vétetett. A ref. tanitói kar gyámintézet alapitásán fáradozott. Balogh Péter volt ref. püspök pompás siremléke felállittatott. Luther követői egyház és iskola létesitését határozták el. A ref. nagy templom tornyába uj harang tétetett fel Vecsey Imre és neje ajándékából. Révész Bálint, mint püspök nagyszerü diadalutat tett Máramarosban és Csongrádmegyében.

A helybeli hirlapok száma a „Debreczeni Ellenőr“-rel szaporodott. A gazdasági egylet által kiadott „Közlemények“ czimü lap pedig megszünt.

Közgazdasági tekintetben jelentékeny a főispán lemondása; hihetőleg ez állás többé nem fog betöltetni.

Városunkra nézve kiváló fontosságu egy Debreczenben alakitandó megye kérdése, mely tekintetben a szükséges lépések megtéttettek.

A város két millió ft. kölcsön felvételét elhatározta, s ez iránt alkudozik.

Szépészeti tekintetben nagy haladás volt az, hogy szépészeti pénztár állittatott; a piacz befásitása szintén határozatba ment, s e tekintetben az „emlékkerttársulat“-ot illeti a főérdem. Élénk mozgalom fejlett ki a lóvonatu vasut ügyében is, de eredményt még nem látunk.

A kereskedelem meglehetősen pangott; az országos vásárok néptelenek s pénztelenek voltak. Több csődeset fordult elő. A kereskedelmi s iparkamara az önálló vámterület ügyében szép emlékiratot intézett a képviselőházhoz.

Iparosaink jelentékenyebb mozgalmat a hadi felszerelés ügyében fejtettek ki, de még eddig sikertelenül. Az iparos ifjusági önképző egylet ez évben nyittatott meg ünnepélyesen.

Gazdászati tekintetben nagyon mostoha évünk volt. Állattenyésztésünk főeszköze a Hortobágy kopár lőn; a föld nem termett eléggé. E helyzet felszinre hozta a csatornázás, átalában a rétöntözés kérdését, de ez még eddig csak vita tárgya volt, tényleges mozgalom nem történt. Az állami lótenyészdijak az iden itt osztattak ki szép eredménynyel. Itt emlitjük fel a hortobágyi keserüvizforrást, mely ez évben találtatott fel, a szakértői bizottság jónak találta, de értékesitésére még lépés nem tétetett.

Az egyletek, intézetek körül elég buzgalmat tanusitottak az illetők. Szinházunk a lét és nem lét kérdése közé jutott, de a kölcsön megszavazása által a városi közgyülés megmenté azt. A „Tisza“ biztositó intézet uj életre kezdett ébredni, uj alapszabályai ez évben erősittettek meg, s uj igazgatót is nyert. „Az István-gőzmalom“ ügye Szepessy Gusztáv vezetése alatt a mostoha idők ellenére is szép eredménynyel működött. Az „alföldi takarékpénztár“, az „ipar egyesületi takarék és hitelintézet“, a „debreczeni első ipartársulati bank“, mint uj intézetek, becsülettel áliták ki az idők viszontagságait. — A „takarékpénztár“, a „debreczeni ipar és kereskedelmi bank“ a legszebb eredményt tüntethetik elő. A nőegylet alaptőkéje ez évben is növekedett, habár sorsjátéka nem a kivánt sikerrel ment is végbe.

A muzeumegylet és az uszoda alakitása érdekében is történtek lépések, de eredménytelenül. De sikert arattak az „önkéntes tüzoltóegylet“ eszméje körüli fáradozások. A gazdasági egylet szintén működött ez évben is.

A polgári kaszinó és a polgári kör, valamint a kereskedő ifjak egylete is a legszebb virágzásnak örvendtek. Folytatta működését a „debreczeni nyomdászegylet“ is.

Emlékünnepek tartattak márcz. 15. aug. 2. okt. 6. és Csokonai születése emlékére.

Nem tünhet ez év ugy el, hogy elvesztett kedveseinkre vissza ne gondoljunk. Még nem mohosodott be sirhalmuk, még élénken érezzük a veszteség fájdalmát. Elvesztettük a közélet terén küzdő férfiak sorából a többi közt Sárváry Imrét, Kovács Dánielt, Kis Orbán Jánost, Csöglei Tóth Lajost, Ferenczy Alajost, Csorba Sándor volt váltótörvényszéki elnököt, Jeney Józsefet, s a szinművészet felkent apostolát Rónai Gyulát és több mást, a kikre kegyelettel kell visszaemlékeznünk. — Honleányaink sorát is megritkitá a halál. A többi közt Fésüs Andrásné, Fésüs András egykori debreczeni lelkész neje, Tamássy Károlyné, Zelizy Dánielné, s a kedves virág, Murakőzy Karolina nincsenek többé. S felelevenitsük-e a veszteséget, mely e lapok eddigi szerkesztőjét, Oláh Károlyi, családát, sőt mindnyájunkat ért, a kik e család örangyalához, Oláh Károlynéhoz a tiszteletteljes szeretet kötelékei által csatoltatánk. Most a jó férj s a kedves család itt hagyja a drága halott porait is. De mi, bánatos tisztelői felkeressük gyakorta sirját, az emlékezet örökzöld virágaival fedjük be azt s kegyeletünk ott virraszt folyvást a felejthetlen kedves nő hamvai felett.

A „DEBRECZEN“ tárczája.

ANNA TITKAI.

— Svéd regény. —

Schwarcz Mária Zsófiától.

MÁSODIK KÖTET.

XV. FEJEZET.

(Folytatás.)

A nehezen meghódítható Thure magaviselete annyira fölingerelte a titokszerüséget kedvelő Lisbeth hiuságát, mig végre ő maga is meg lett hóditva. Azonban midőn Éliás iránti hajlama fölébredt, a Thure iránti szerelme annyira kihalt kebeléből, hogy most undorral gondolt megtörtént eljegyeztetésére. Azonban nem merte azt széttépni és nem is akarta, mert Thurenak sok előnye volt fölötte. Végre mégis megjelent a reggelizésnél, de csak akkor, midőn már arról értesittetett, hogy nagybátyja várakozik rá.

A családtagok már mind jelen voltak az étteremben, nevetgéltek, csevegtek; Johanna, a kerületi kapitány, Anna és Éliás voltak a szóvivők; átalában mindnyájan vidámok voltak. Konstantin kissé levertnek látszott, és komolyan tekintett a belépő Lisbethre.

Thure egészen fesztelenül lépett elébe és mint jegyesét, illedelmesen köszönté, de abban semmi gyöngédség nem volt észleihető.

A törvényszéki elnök nagyon sietett, hivatalos utazásra készült, miért is a reggelizésnek nagyon hamar vége lett.

Midőn az urak már elkészültek az utra, Thure igy szólt Lisbethez:

— Ha teendőimet a törvényszéknél elvégzendem, a városba kell utaznom, hol nehány napon át dolgom lesz. Remélem, hogy távollétem miatt nem sokat fogsz buslakodni. — Thure e szavakat sajátságos mosolylyal mondá.

Az urak mind elutaztak, csak Éliás maradt Eckholmban.

Lisbeth véghetlenül unatkozott, azért is a lelkésznét látogatá meg.

A következő napon az idő átváltozott, szél és eső tartá vissza a szabadbani mozgást kedvelőket.

Johannának, Karolinának és leányainak egész napon át sok dolguk volt; azonban este a társalgóteremben mind összegyültek, mely alkalommal az őszi fütést is meg kellett kezdeni.

A kerületi kapitány és Thure még mindig a városban voltak, hol bizonyos ügyben teendőjük volt.

A törvényszéki elnök Éliásnak egy rendkivül érdekes és nagyszerü tolvajlásról beszélt, mely a szomszédságban levő nagybirtokok egyikén a napokban követtetett el; és a melyben épen távolléte alatt történt meg a tanuk kihallgatása.

A gazdag és előkelő háznál levő gondviselőnő ellen igen erős gyanu volt, de mivel semmi alapos tényt rá bizonyitani nem lehetett, befogatása sem volt eszközölhető.

— Képzelhetetlen, — mondá a törvényszéki elnök, — hogy valakinek annyi drágasága legyen, és mégis annyira kevés gondot forditson annak gondozására. Itt is kitünt, hogy a nagyfokozatu hanyagság által nyujtatik alkalom az ilyennemü tolvajlásokra; mivel jogi fogalmak szerint, erőszakos betörés nélkül, csak is a nagymérvü hanyagság bátorithat föl valakit olyannemü tárgyak ellopására, különösen pedig ez alkalommal, a hol minden körülmény arra mutat, hogy a tolvajnak vagy a házhoz tartozónak, vagy annak körülményeivel nagyon ismeretesnek kellett lenni.

— Épen ezt gondoltam Anna ékszereiről, — szólott közbe a himzéssel foglalkozó Lisbeth, — azt ugyan akárki elvihetné, és pedig annyivalinkább, mert olyan helyen van, hol rajta minden belépőnek megakadhat a szeme. Majd Annára tekintett, a ki e mondatra egészen elhalványodott.

— Abban igazad lehet, azonban nem hiszem, hogy itt ilyen merénylettől lehetne tartani; először, mivel a szekrényke tartalmát cselédeink nem ismerik; másodszor, mivel ők már mind régi és kipróbált hüségüek.

— Az igaz, — jegyzé meg Lisbeth, aki még mindig Annára nézett, — ámde nem jöhet-e valamelyik vándorlónak azon gondolata, hogy a lépcsőn fölmenjen — talán épen akkor, mikor mi a kertben vagyunk, — és szépen belépve szobánkba, a kis szekrényket, mint értékes tárgyakat is tartalmazhatót, más egyebekkel elsajátitson.

A törvényszéki elnök elnevette magát, és azt mondá, hogy Lisbeth ugy beszél, mintha egy valóságos tolvajlás követtetett volna el, és pedig a biró házánál; majd hozzá téve, hogy annyiban igaza van, a mennyiben annak, kinek három négyezer tallér értékü drágasága van, mégis több gondot kell arra forditani. Majd Annához fordulva igy folytatá:

— Azért tanácslom is neked Anna, hogy azonnal szobádba menj és szekrénykédet valamely jó helyre rejtsd el.

Anna hirtelen fölállott, és kijelentette, hogy nagybátyja kivánságát azonnal teljesiteni fogja. Hangja azonban annyira bizonytalan és különös volt, hogy Éliás, ki egy pillanatig másfele nézett, hirtelen jegyesére tekintett, majd megfogá kezét, és igy szólt:

Mi bajod van kedves Annám? egészen elhalványodtál és reszket a hangod is. Talán roszul érzed magadat?

Anna mosolygott, megcsókolá jegyesének homlokát, és a szobából kisietett.

Lisbeth folytatá himzését, de amellett tovább is az ékszerről beszélt. Majd nagyanyjának különös végrendeletét emlité föl, mely szerinte annyiban érthetlennek jelezte tett, hogy mig a szerint az egyik testvérnek három ezer tallér, mint tőkepénz hagyományoztatik; addig a másiknak, legalább is négyezer tallér értékü drágaság rendeltetik örökségül. Fölemlité továbbá, hogy jól tudja, miszerint nagyanyjának a tőkepénzéből járó kamat nem volt elégséges önfentartására, és épen ezért csudálkozik, hogy miért nem adta el azon ékszereket, holott azok árából gondnélkül s kényelemben élhetett volna.

Családod férfi agának drágaságaiból ez az utólsó maradvány, és az amelyet édes anyátok örökölt; azon ágról pedig tudhatod, hogy egykor gazdag és hatalmas volt. Ezen ékszerek, melyeket a királyi ház egyik tagja ajándékozott volt családotok legifjabb leánytagjának, mint örökség szállott mindig a család legifjabb tagjára, igy jutott ez a forradalom alatt elpusztult és megkevesedett családtagok közt nagyanyád birtokába. Egy izben valósággal fölszólittatott nagyanyátok, hogy drágaságait adná el, és a nyerendő összeg kamatából tegye kényelmesebbé magának az életet; ő azonban a kecsegtető ajánlatot elutasitotta és azt mondá, hogy azokat testvére gyermekének, Annának kell örökbe adni. Ezért kapta tehát azt Anna, és nem te; azonban csak huszonötéves korában rendelkezhetik róla, mint sajátjáról, ámde akkor már ha szükséges lenne, gyámja el is adhatja. — Én minden hiányosság nélkül adtam át Annának, de ő csak akkor adhatja el, ha özvegygyé lenne, és minden más segédforrástól megfosztatottnak tekintethetnék, szóval keresetképtelenné válnék.

(Folyt. következik.)

Nyugodjatok békével kedves halottaink!

Müvészeti tekintetben nevezetes mozzanat volt Prielle Kornélia Nádai, továbbá Szatmáriné és a florenciek itteni szereplése.

Itt kell felemlitenünk a nyomdászünnepélyt, mely Csontos Ferencz és László Lajos nyomdászok 50 éves jubileuma volt, mely sokáig fog emlékezetben maradni.

Nyomdáink folyvást müködtek s virágzásban vannak. A városi nyomdából a többi közt Révész Imre, Imre Sándor, Balkányi Sz. Lajos, dr. Fekete Lajos kisujszállási orvos, Kátai Gábor karczagi orvos stb. müvei kerültek ki; a részvénynyomda Illyés Bálint kisujszállási lelkész, Ladányi Gedeon, Nagy Pál s több más müveit nyomatta. Az irodalmi tevékenység leginkább a lapokban mutatkozott.

Politikai életünk csak abban nyilvánult, hogy a baloldali pártbizottmány egyszer gyülést tartott.

* * *

A hazai eseményeknek nem voltunk szükében, de bizony kevés jót jelezhetünk azokból. Adjuk a történtek rövid áttekintését.

A törvényhozás terén legnevezetesebb volt a választási és az összeférhetlenségi törvény alkotása. Sajnos, hogy a középtanodai és a polg. házasság iránti tjavaslatok nem lettek törvénynyé. De beterjesztetett a büntető törvény terve. Nevezetes még a 21-es bizottság kiküldése az államháztartás rendbehozatala iránt. Simonyi Ernő egyszer a Szlávy-kormány vád alá helyezését kérte 26 képviselő társával. Majd jött a Bittókormány, mely kölcsönökkel kinlódik.

A pártélet terén legnevezetesebb a függetlenségi párt megalakulása, mely a májusi országos ellenzéki népgyülés kifolyása volt.

Feltünt még a koalicció réme is, de az csakhamar le is tünt.

Pénzügyi tekintetben a legroszabb lábon állottunk. Nyomor országszerte. Ennek enyhitésére több helyen népkonyhák állittattattak. Az önálló magyarbank ügyében a nemzet soraiban nagy mozgalom indult meg, de a kormány nem vette ezt figyelembe.

A megyekikerekités nagy munkát adott, de nem lőn abból semmi.

Elvesztettük a magyar gőzhajótársaságot. A keleti vasut ügye nem tisztáztatott. Az északkeleti vasut bonyodalmaiból szintén nem menekedtünk ki.

A hadi felszerelésből a magyaroknak is igértek Bécsből, ez ügy még függőben van.

A nemzetiségek barátságosabb arczot most sem mutattak. A tót gimnáziumok iránt a kormány elég erélyt tanusitott.

A nemzet fénynyel ülte meg az aradi vértanuk negyedszázados emlékünnepét.

A nemzetközi statisztikai kongresszus ez évben Budapesten ülésezett. Ugyanitt tartatott nemzetközi gabnavásár is szép sikerrel.

A vidéki pénzintézetek egyesülése iránt megtétettek a lépések.

A székelyek nyomora nagyban növekedett.

Az irodalom terén kedves jelenség volt Petőfi müveinek meglehetős teljes kiadása. Nevezetes Csengeri A. inditványa népszerü tudományos könyvek kiadása iránt, mit az akadémia pártolt. A magyar nyelv tisztitása ügyében uj kör alakult. A hirlapirók egylete alakulásra vár.

Nevezetesebb halottaink voltak: Kubinyi Ferencz, Török János, Lázár Kálmán, Horkai bácsi. Béke poraiknak!

* * *

A **nagyvilági események közt** legnevezetesebbek az európai köztársasági mozgalmak. A franczia köztársaság megerősödésén müködött, a spanyol köztársaságot az európai hatalmak elismerték. Sőt Oroszországban is nagy terjedelmü köztársaság. pártot fedeztek fel. Angliában e párt szabadon gyüléskezik.

Poroszország az egyházi reform terén tüntette ki magát.

A pápa természetesen az idén is osztogatta átkait a józan szabadelvü világra, de elmosódott az szentelt viz gyanánt.

Párisban Wisoczki magyar szabadsághős meghalt. Lingvinstone, a hires utazó Áfrikában hunyt el.

Nevezetes még az északsarki utasok hazatérése. Ezek a megérdemlett kitüntetéssel fogadtattak.

* * *

S ezzel bezártuk az évet.

Mit kivánhatnánk mást, mint hogy — adjon isten szebb jövőt!

Ausztria.

(—) A bécsi községtanács e hó 29-én tartott ülésében a polgármester előterjesztette, hogy ő felségeik a császár és császárné 5000 ftot adományoztak a bécsi szegények részére; és pedig azon meghagyással, hogy abból a bécsi szegények javára tüzifa vásároltassék.

Innsbruckban az országgyülési képviselő pótválasztása alkalmával Dipauli klerikalis párti választatott meg.

Az Albrecht-vaspályaigazgatóság elhatározta, hogy a jövő januárban lejárandó szelvények 2 ft 25 krral váltassanak be.

Külföld.

— **Franciaország.** A „Cuartel-Real" karlista lap azt jelzi, hogy e hó 21-én Espartero meghalt.

Az orosz nagykövetségnél jövő január hóban nagy diszebéd fog adatni, melyen, mint beszélik, Mac-Mahon is meg fog jelenni.

Alfons Asturia herczege tegnapelőttre Párisba váratott, honnan jövő január 9-én Angolhonba fog visszatérni.

Az „Agence Havas" mint bizonyost jelenti, hogy az alkotmánytörvény tárgyalása előtt miniszterválság nem fog történni.

— **Spanyolország.** Azon hir terjedt el, hogy a hadmüveletek folytatása Hernani környékén a napokban ismét meg fog kezdetni. A „Gustáv" nevü német briggnek, a karlisták által lett ágyuztatása, karlista részről megczáfoltatik.

— **Olaszország.** Azt beszélik, hogy Wilhelm német császár, sajátkezüleg irt levél kiséretében, a maga arczképét karácsonyi ajándékul küldötte meg az olasz királynak.

Szinházi szemle.

** A végéhez sietö év két utósó napja nagyon jól végződik szinházunkban. Tegnap Kornélia, s ma a Párisi élet. Mindenesetre tapintatos (!) összeállitás.

„Kornélia"-t Toldy István legujabb, 4 felvonásos drámáját tegnap láttuk, e felett oly nagy harczot vivott a fővárosi kritika még előadásaelőtt, s annak előadása két táborra osztotta a közönséget is, fütyölők és tapsolók táborára, s végre mégis a tapsolók győzedelmeskedtek az előadáson; de a fütyölők pártjára állott a miniszter maga is, s letiltá e darabot a nemzeti szinpadról. Ez e darab rövid, de igen zajos története.

Tagadhatlan, s Toldy ur legjobb embereinek is be kell vallani, hogy oly sok frivol tény, annyi kétértelmü kifejezés és frivol tények alapgondolata van e darabban összehalmozva, hogy ily darab még magyar iró tollából nem került ki, kivéve a forditott franczia absurd müveket, és operettéket, s nem szabad megengedni, hogy a magyar szinészet ily termék előadására legyen alkotva, nem szabad Thalia templomát, a magyar nyelv fejlődésének csarnokát, a szinházat bordélyházi események szinhelyévé tenni. Eddig iróink ilyenektől őrizkedtek.

Reméljük, — hogy fiatalabb iróink e darab fogadtatása által ily nemü darabok irásától visszarettennek, az öregebbek ez irányt ugy sem fogják követni. Még hála a nemzet géniuszának, nem érkezett el az az idő, midőn az egész magyar közönséget csak trágárságok gyönyörködtetik. Hagyjuk az ilyeneket Bécs és Páris lakóinak.

Drámai tekintetben is sok helyen kifogásolhatnók e darabot, mint amelyben a benső indokok helyét külső indokok pótolják.

De bár helyes volt is e darab frivolitásának a főváros irói általi megrovatása, e darab egész menetele nem érdemli meg azt a borzasztó levágást, amit egy és más zsurnalisztа elkövetett.

A darab meséjét térszüke miatt ezuttal elhagyjuk.

Törökné Kornéliája kifogástalan és müvészi volt. A nyert tapsok méltó jutalmául szolgáltak. Mándoki és Együd jobb lett volna, ha szerepüket megcserélik, különben mindketten jól játszottak. Közönség szép számmal. Az egész előadás összevágó volt.

UJDONSÁGOK.

*** Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy a jövő évi előfizetési dijakat szíveskedjenek legközelebb beküldeni, hogy annak idején a lap küldésében fenakadás ne történjék.**

* **Boldog uj évet!** Fontos és nagy jelentőségü polgári ünnep lesz holnap. Az 1875-ik év első napja. Szivünkből üdvözöljük ez alkalommal kedves olvasóinkat. Adjon isten boldog uj évet szeretett hazánknak s nemzetünknek!

* **A ref. templomokban** holnap reggel Révész Imre és Némethy Lajos lelkészek szolgálnak az istenitisztelet alkalmával, előbbi a nagy, utóbbi a kis templomban.

* **Holnap temetik** dr. Zelizy Dániel kedves nejét, Sinay Ida asszonyt. A nagy templomban Révész Bálint püspök tart a megboldogult felett beszédet.

* **Imre Sándor** kolozsvári egyetemi tanár, főiskolánk egykori jó emlékezetü jeles tanára, jelenleg városunkban időzik. Örvendünk egyrészről az ő itt létének, de másrészt sajnáljuk, hogy oly gyászos eset hivta őt ide, mint az ifju dr. Zelizy Dánielné halála.

* **A főiskolában** az előadások jan. 4-én kezdődnek. S mivel az iskolai zárvizsgáknak február 15-re be kell végződni, nem sokára bekezdődik a valódi „diligenczia."

* **A Balogh Ferencz** által szerkesztett „Evangyéliomi protestáns lap" első száma kikerült a sajtó alól és pedig rendkivülileg másfél iven. A lapterv közlésén s szerkesztői előszón kivül két, valóban nagyérdekü czikket foglal magában; egyik a debreczeni jelenlegi hittanárok theológiai álláspontjának, a másik Tóth Sámuel tollából a magyar protestáns egyetem kérdésének fejtegetését kezdi meg. Mindenesetre nagy figyelmet keltő kérdések. Van még benne egy czikk, Dömény Józseftől, könyvismertetés, belföldi szemléjében vidéki levelek, Margó Tivadar beszédére a darvinizmus és kereszтyénség összeegyeztetéséről rövid reflexió, a külföldi szemlében az angol keresztyén bizonyitéktársaság és az evangélikus szövetség ujyorki gyülésének ismertetése, végre a tárczában két egyházi ének, melyek egyikére id. Ábrányi Kornél fog zenét irni. Gazdag tartalom, jó összeállitás. Ismételten ajánljuk e lapot a közönség buzgó pártolásába.

* **A prot. egyetemről** egy kitünő szakférfiu tollából kiváló érdekü czikket kaptunk, jelezzük azt előre is; ennek közlését azonban a jövő évre kell halasztanunk.

* **Kornélia,** Toldy István drámája jövő szombaton adatik másodszor szinpadunkon.

* **A kereskedő ifjak** egyletében Bekessy László gazdászati tanintézeti tanár érdekes előadást tartott tegnap este az élettanból, előadását mutatványokkal kisérte.

* **Géressy Kálmán** főiskolai tanár sekszpiri előadásait jövő csütörtökön este 5 órakor a szokott helyen folytatni fogja.

* **A debr. izr. hitközség** elöljárósága kiadta jelentését az 1874-ik évről. E jelentés a régi alapon megmaradt hitközségről szólván, fájdalommal emlékezik meg a zsidó kongresszus romboló hatásáról s az ezután támadt ó és uj községek között megindult harczban a semlegesség terét jelöli ki a hitközség álláspontjául. A jelentés többi része a község vagyoni állapotával foglalkozik. Eszerint a község bevétele a lefolyt évben 12,548 frt 97 kr, kiadása 12,259 frt 50 kr volt, s igy pénzfelesleg is maradt. A község szükségleteit egyébiránt a templomi székek árából bejönni szokott összeg s egyéb jövedelem állandóan fedezi. Ez év folyamában uj kántort is választott a község, ki rendezett énekkarral müködik. A népesedés a mult évben igy állott: házasság köttetett 13, születtek száma 80, a halottaké 49, s igy ez határozottan kedvező.

* **A cormérő társulat** tegnapi tisztujitó gyülésén Dobray István választatott meg a társulat elnökévé.

* **Azon jótettért,** hogy a közkórházban huzamos ideig gyógykezeltetett, egy vidéki ember olykép tanusitá háláját, miszerint, midőn felgyógyultan a kórházból kijönni akart: az ott reá adott ruhákat mind összetépte; a roszlelkü egyén természetesen illő büntetését elvette.

* **Lopott tengerit árult** tegnap a piaczon bizonyos nő, de a ki az ott elmenő rendőrbiztos előtt gyanus szinben tünt fel, minek alapos volta csakhamar kitünt, mert midőn a nő az általa árult tengeri felől megkérdeztetett — kiderült, hogy az csakugyan a másé, melynek valódi tulajdonosát a tolvaj be is vallotta; ki meglopatása felől értesittetvén, tulajdonát visszanyerte.

* **Rendőri felügyeletidij** czimen a helybeli kávésboltot tartóktól és kis-vendéglősöktől ezen év folyamán 390 forintot tevő összeg folyt be a városi pénztár javára.

* **A czeglédutczai faraktárban** alkalmazott felügyelő jelentést tett a főkapitánynál, hogy a Pavillon laktanyabeli cs. kir. katonaság éjjelenként a faraktárban elhelyezett fákat csapatostól hordja, kiket, bár már egy izben vaktöltéssel rájok lőtt, a mások tulajdonai megkárositásától nem képes visszatartani; ezen panasz folytán a helybeli katonai parancsnokság a kellő intézkedések végett azonnal megkeresteteti; ha az illető katonaság egy kissé több fában részesittetnék — talán nem követnének el hasonló tetteket.

E szinpadon először.

Debreczeni szinház.

IV. bérlet 13. szám.

Pénteken, jan. 1-én 1875.

adatik:

DALMA

az avarok utósó Chaganja.

Dráma 5 felv. Irta Jókai Mór.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLAH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Ajánlja a n. érdemü közönségnek a közelgő farsangi idényre ujonnan és dusan berendezett **Női pipere** raktárát, u. m. nagyválasztékban kaphatók BATISZT, CLAIR, MOLL, **TARLATÁN** és CREPLISZEK minden szinben dus választékban vannak mindenféle *virágok és fejdiszek*, MENYASSZONYI **koszoruk és fátyolok** legjobb minőségü GLACÉ és Szarvasbőr keztyük fehér és minden más szinekben **Fail, Creditor, Moár** és **csokorszalagok** minden szin és szélességben

Mindennemü varratások leggyorsabban eszközöltetnek.

663 3—3

ADLER J. ADOLF

női pipere

raktára

DEBRECZENBEN

Bodaház.

Minden féle ruha diszek és bélések, **RIPS, MOÁR, ATLASZ,** ***SELYEM*** és **angol bársonyok,** **Továbbá** Mindenféle kezdett és bevégzett **HIMZÉSEK** *minden ehez való* **eszközök,** **HIMZŐ SELYMEK** és BERLINI PAMUTOK, **himzett szelvény** és **betétek,** NYAKKENDŐK a legujabbak nagy **VÁLASZTÉKBAN** Kitünő *PAMUTOK* és **czérnák** és minden e szakba vágó itt föl nem sorolható czikkek legjutányosabb áron kaphatók, s becses pártfogásért esd

Adler J. Adolf.

Vidékről megbizások gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Kiadó lak.

A néhai id. Jeney József hagyatékához tartozó hatvanutczai 1565. szám alatti udvar-ház, mely négy lakszobán kivül minden gazdasághoz, ugy élet és szalonna kereskedéshez szükséges helyiségekkel el van látva, van kiskertje is, s udvara vas téglával burkolva, minden órán haszonbérbe adandó. — Értekezhetni hatvanutczán 1577. sz. a. tulajdonos Jeney Józseffel.

667 3—3

P. MAYER FARKAS

első érmelléki

bor-nagy-kereskedésében

leszállitott bor árak:

1 itcze uj hegyi bor		14	kr.
1 „ ó diószegi		16	„
1 „ ó kágyai		20	„
1 akó uj hegyi bor	9 ft.		
1 „ ó diószegi	10 ft.		
1 „ „ kágyai	11 ft.		

666 5—5

Végképeni kiárulás

rendkivül leszállitott árak mellett.

SZATHMÁRY TESTVÉREK

széchényiutczai üzletében levő összes áruczikkek, ugymint:

bàli kelmék s ruhaszövetek, vásznak s női kész fehérnemüek, kész női ruhák s posztó félék, női kalapok s topánok, csipkék, szalagok, virágok, ruhadiszek és sok más apróságok folyó deczember hó 24-ik napján elkezdve

rendkivül leszàllitott áron,

készpénz fizetés mellett végképen ki fognak árultatni.

Debreczen, 1874. deczember 23-án.

664 3—3

Szilágyi Károly,
tömeggondnok.

Fogorvosi jelentés.

Több debreczeni barátom felhivásának engedve elhatároztam, hogy Debreczenben nehány hétig tartózkodni, és a t. közönségnek fogorvosi működésemet felajánlani fogom.

Ha működésem sikeres leend, idővel talán állandóan telepedem meg Debreczen városában, mely iránt baráti összeköttetésemnél fogva nagy rokonszenvvel viseltetem.

Több éven át Bécs legelső fogorvosi intézeteiben mint első segédorvos működtem, és mint azok technikusa, mind a sebészeti, mind a fogászat mütani részében oly ügyességre tettem szert, mely azon föltevésre jogosit, hogy a fogászat terén a nagyérdemü közönség igényeinek minden tekintetben megfelelni képes leszek.

Ennélfogva van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy jan. 2-án Debreczen városában érkezem, és ezen időpontontul ugy egyes fogakat, mint egész mesterséges fogsorokat, légnyomatu fogsorokat, s müvészeti inyeket (obturatores), uj amerikai rendszer szerint, jótállás mellett készitek.

Azonfelül mindenféle nemes fémekkel (jeggezarany), fémkeverékekkel és foncsorokkal plombirozok és minden néven nevezendő fogorvosi müveket végzek — kivánatra a kellvelt kéjgáz igénybevétele mellett.

Azon biztos reményben, hogy a n. é. közönség törekvéseimet és tevékenységemet kegyes pártfogásában részesitendi, maradok kiváló tisztelettel

Dr. Hamburger Emil,
gyakorló orvos és fogorvos.

655 5—5

Diószegi bor.

Vanszerencsém a nagyérdemü közönséget értesiteni — hogy nálam kisebb és nagyobb hordókban, akó vagy cseberszámra, ugy közönséges asztali mint a legfinomabb bakarborok, valamint igen jó ürmösborágyak is mindenkor a legutányosabb napi folyó áron kaphatók és megrendelhetők. Jó állapotban visszaadott hordók a felszámitott árban visszavétetnek. — Vidéki megrendelések a lehető leggyorsabban eszközöltetnek. A borok valódiságáért és hibátlanságáért kezességet vállalok.

B.-Diószeg, deczember hó 1874

Teljes tisztelettel

Berger Mór.

653 5—5

Eladó széna.

A bánki erdőn 6 boglya gyepszéna eladó.

Értekezhetni piaczu. 1865. sz. alatt.

669 1—

Eladó ház.

Nagyhatvanutczán 1539. szám alatti ház, — mely tartalmaz 7 szobát, (ezek közt 3 az utczára esik) 2 konyhát, 2 kamarát, 3 pinczelakot és 2 setét pinczét, 30 lóra való istállót, mind cserép fedél alatt — 2 nyilas földével egyiitt, szabad kézből eladó. Értekezhetni a benne lakó tulajdonossal.

662 3—3

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.